

TORONTÁL

Ara	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obiljtjeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ara
1	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21	Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész ővre . 300 D Negyedővre . 75 D Főlévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D	1
Din	Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becskerek		Hirdetések díjazás szerint	Din
			Megjelenik naponta délben	

Hazafiság.

Sokszor és szívesen használt fogalom. Sokan tűzik a mellükre mint egy őnmaguknak adományozott, tündőklő rendjelet. Sokan vannak, akik kisajátítják a maguk részére, akik féltékenyen tekintenek a másikra, mert a másik is a hazafiság patentírozott lovagja kíván lenni. Ezeknek a hazafiaknak, ezeknek az őrökös honmentőknek pedig majdnem kivétel nélkül egy a programja, a hazafiságot fényesen dokumentáló eljárási módszere: a legfőbb érdem azé, aki a leghangosabban hirdeti a kisebbségekkel szemben való bizalmatlankodás szükségességét, vagy aki a kisebbségekhez tartozó állampolgárok legtermészetesebb jogait szóval vagy — ha módjában van — tettel is illuzóriussá kívánja tenni.

Nekünk és velünk együtt minden elfogulatlanul gondolkozó embernek más a felfogása arról a kötelességről, amellyel az ország minden igazlelkű polgára hazájának tartozik. A mi szerény, de megdönthetetlen nézetünk szerint sokkal nagyobb szolgálatot tesz hazájának az, aki a megértés, a testvéri ősszetalálkozás, a béke és nyugalom útját egyengeti, annál a dűbörgő szívu honmentőnél, aki az állam legfőbb boldogságát a türelmetlenség soha még be nem vált arkánúmban látja. Mi szilárdan kitartunk ama bölcs államférfi meghatározása mellett, aki azt tanította, hogy az az állam a legboldogabb, ahol a legtöbb boldog polgár él. Mi nem tudunk hazafias érdemet felfedezni annál a tisztviselőnél, akinek hivatali szobájában az ott megforduló polgárnak nem engedik meg, hogy panaszát, baját vagy kívánságát anyanyelvén mondhasssa el és nem vagyunk hajlandók az olyan hazafiságot lelkesedni, amelynek eredménye gyanánt jogos keserűség támad a jogát kereső, de némaságra kárhóztatott polgár lelkében. Mi nem tudjuk megérteni, hogy az atrocitásokban megnyilvánuló kilengések mennyiben viszik előre az ország sorsát, mert mi abban a megrögzött hitben élünk, hogy az ország jóléte és boldogsága, hitele és megerősődése a belső és külső nyugalomtól, az egymásba kapcsolódó, általános termelő munkától, a kereskedelem és ipar felendülésétől, a közlekedés kiépítésétől és tökéletességétől függ, de semmiképpen sem a kisebbségek jogainak még oly hangos és még oly hatékony negligálásától. Mi kellő értékeltségére vagyunk kénytelenek redukálni azt a hazafias felbuzdulást, amely az egyszerű, a betűvetéshez is alig értő magyar paraszttól megkivánja, hogy száotávates előtt vagy után, könyvből vagy tanítómester segítségével sajátítsa el mielőbb az államnyelvet, ha azt akarja, hogy panaszát meghallgattassék. Mi is azt tartjuk, hogy

aki csak teheti, sajátítsa el mielőbb az államnyelvet. De az a betűvetéshez is alig értő magyar földműves, a mi nézetünk szerint akkor teljesíti legjobban állampolgári kötelességét, ha erős két karjával termékeny műveli a rögöt, ha pénz és véradóval becsületesen járul hozzá az ország megerősödéséhez, ha egész életével és munkájával az ország rendjét szolgálja és ha ezt a kötelességét teljesíti: rászógal arra, hogy az egyenlő jogu polgár min-

den előnyét élvezze, még akkor is, ha az Isten nem is adott neki elég képességet az államnyelv elsajátítására.

Biztató jelek amellet szólnak, hogy ebben a sokat hányatott országban a türelmesség, a megértés igéi mindjobban urrá válnak a lelkeken és hogy a hazafiság hamis páthoszu vitézeinek szavát csakhamar elnyeli az egymásra talált, igaz polgárok munkájának termékeny üteme.

A király visszaérkezett Beogradba.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, szept. 29.

Miután szombaton és vasárnapon ünnep volt, a politikai életben teljes volt a szelcsőnd. A képviselők legnagyobb része nem tartózkodott a fővárosban és így a parlamenti klubok is teljesen néptelenek voltak. A miniszterelnökségen sem volt élet, mert a kormány tagjainak legnagyobb része hivatalos kiküldetésben ugyancsak távol volt a fővárostól. Petrovity Nasztasz belügyminiszter és Pecity építési miniszter Jagodinában voltak.

Korosec közoktatási miniszter és Hadzity tábornok hadügyminiszter a kragujeváci ünnepségeken képviselték a kormányt.

Dr. Kulovec Szokopljeben, dr. Spaho pedig Boszniában tartózkodott.

Egyébként sem történetelt volna a politikai életben semmi fontosabb esemény, mert a király hazaérkezését várták az ősszes politikai körökben, hogy a kormány kiegészítésének ügye végleg elintéztessék.

A király a királynéval együtt tegnap este egy negyed nyolc órakerkezett vissza a beljei kincstári birtokról.

Az állomáson a királyt a többi

hivatalos fogadó személyzetten kívül Csemovity belügyi államtitkár fogadta, akivel a királyi pár szívélyesen elbeszélgetett. A király a beszélgetés folyamán közölte az államtitkárral, hogy az est folyamán nem fogadhat már senkit, mert az uttótörődöttnek érzi magát. A királyi pár a fogadtatás szertartásai után a konakba hajtatott, amely előtt nagy tömeg fogadta lelkes óvációkkal a felségeket.

Csemovity államtitkár ezután a miniszterelnökségre ment, ahol közölte Davidovity miniszterelnökkel, Markovity postaminiszterrel és Groll külügyi államtitkárral, hogy a király utifaradalmi miatt az est folyamán már nem fogadhat senkit.

A király hazatérével a politikában nagy fordulat fog bekövetkezni. A király még a mai nap folyamán fogadni fogja Davidovity miniszterelnököt, aki a királynak referál a belpolitika jelenlegi állásáról.

Ezen hét folyamán dől el végleg a Radics párt delegátusainak belépése a kormányba.

Ugyancsak ezen hét folyamán dől el végleg a szkupstina egybehívásának kérdése is.

A kragujeváci cseh emlékszóbor leleplezése.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, szept. 29.

Tegnap ment végbe ünnepélyes keretek között Kragujevácben a csehszlovák emlékmű leleplezése.

A háboru folyamán a 19-ik cseh ezred fellázadt katonáiból az osztrák hadvezetőség negyvenkét katonát főbelövetett, akiknek sirja fölé a szerb nép emlékjelet épített.

Az emlékmű leleplezésén a cseh kormány külön delegációja és a cseh parlament delegátusa vett részt. Alekszander királyt Milenkovity tábornok képviselte, a kormányt pedig Korosec és Hadzity miniszterek.

Az ünnepségen Seba beogradi cseh követ Massarik nevében köszönetet mondott a szerb népnek a csehszlovák katonák emlékének megbecsüléséért. Délután csapatszemből zárta be az ünnepséget.

A spanyol-arab harcok.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Madrid, szept. 28.

Hivatalos jelentés szerint a fölkélők a Camara-szakaszon négy állást föladtak. A spanyolok Sesanant fölmentve, heves harcok között nyomulnak előre.

A csongrádi bombamerénylet epitógusa.

Budapest, szept. 28.

A csongrádi bombamerénylet felmentett vádlottai ma érkeztek haza Szolnokról Csongrádra, ahol őket rokonai, ismerőseik fogadták, azonban minden beszéd és incidens nélkül.

Hír szerint az októberben ősszeűlő nemzetgyűlésen a fajvédők és a demokraták interpellálni fognak a csongrádi bombamerényletért.

A Nemzetközi Jogászszövetség kongresszusát befejezték.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Stokholm, szept. 28.

A Nemzetközi Jogászszövetség tegnap fejezte be harmincharmadik világkongresszusát. A kongresszus egyik alelnöke Baumgarten magyar egyetemi tanár. A kongresszus többek között a kisebbségek ügyével is foglalkozott és erre nézve elfogadta Magyary Géza javaslatát, amelynek főpontjai:

1. A Népszövetségnek jelenleg nincsen eszköze a kisebbségek védelmére.

2. Ki kell szelesíteni azt a jogot, hogy a Népszövetség bármely tagja kérhesse a serelmek megvizsgálását, nemcsak a népszövetségi tanács tagjai.

3. A kongresszus küldjön ki bizottságot a kisebbségi sérelmek megvizsgálására.

4. A kongresszus kimondotta, hogy minden magántulajdon elkobzása barbarizmus, amely legélesebben elítélendő.

A legközelebbi világkongresszust 1926-ban Madridban tartják meg.

A német belpolitikai helyzet.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Berlin, szept. 28.

Strezemann a néppárt négyűlésen beszédet mondott, amelyben a ma politikai kérdéseiről nyilatkozott.

A külkölesőn kérdésében — mondja Strezemann — valószínűleg a jövő heten létrejön a döntés. A német felszabadulás szempontjából jelentékeny dolog, hogy a békeszerződés ama pontja megszűnik, amely Németországgal szemben egyoldaluan a győzteseknek a legtöbb kedvezményt biztosította. A jövőben ezt a kérdést kereskedelmi szerződések fogják rendezni. Egyéb korlátozások is meg fognak szűnni.

A Népszövetségbe való belépés megköveteli az európai helyzet aia pos tanulmányozását. A németek milliói élnek olyan idegen államokban, amelyekre a Népszövetségnek befolyása van. A kisebbségek jogaiért, a katonai ellenőrzésért, a beszerelésért, a döntőbírásgért fontos volna Németország belépése, meg kell azonban neki adni a lehetőséget, hogy külpolitikai orientációjának feladása nélkül léphessen be és működhessen a Népszövetségben.

A Földműves Szövetség kongresszusa. Beogradból jelentik: A Földműves Szövetség vasárnap tartotta meg ötödik kongresszusát Beogradban, amelyen az ország minden részéből és a szomszéd államok majdnem mindegyikéből voltak delegátusok. A kongresszuson a földművesek érdekeinek hathatósabb védelméről tárgyaltak.

Mac Donald az angol—ország szerződést védi.

A „Torontál” tudósítójának távirata

London, szept. 28.

Mac Donald Derbiban egy nagy pártgyűlésen vett részt, amelyen az orosz—angol szerződésről nyilatkozott bővebben.

A munkáskormány az ország nyugalmát és konszolidációját számos pontban vitte előre — mondotta Mac Donald. Ha a parlamentnek nem kell az angol—ország szerződés, úgy a leszavaztatással megbuktathatja a kormányt. Az általános választások azonban a szerződés mellett fognak dönteni — fejezte be beszédét Mac Donald.

HIREK

— szept. 29.

A főispán Becskereken. Atanakovity Lázár dr., a beográdi kerület főispánja tegnap székhelyére, Becskerekre érkezett. A főispán ezuttal hosszabb időt tölt a városban.

A radikális-klub ülése. A radikális-klubban tegnap értekezletet tartottak, amelyen Pasity Nikola is résztvett. A gyűlésen a politikai helyzetet tárgyalták meg és pártügyeket intéztek el.

Betörők az árvízmentesítő telepén. Vakmerő betörés történt tegnap éjjel Banatszkidvor (Törzsudvarnok) községben. Ismeretlen tettesek behatoltak az árvízmentesítő-társulat telephelyére és onnan nagymennyiségű felszerelési tárgyakat vittek el. A károsult társulat igazgatója jelentést tett az esetről az ottani csendőrségnek, mely a nyomozást megindította.

Áthelyezés. Cselebity Szvetisláv deliblati elemi iskolai igazgatót áthelyezték Maliszredistére (a vrsaci járásba). Deliblatra elemi iskolai igazgatónak a közoktatásügyi minisztérium Glucul Szávát nevezte ki.

Milliókat érő báli belépőben ravatalozták fel Eva May filmszínésznőt. Bécsből jelentik: Badenben, ahol Eva May filmszínésznő fölbőlte magát, a köztemető halottas házában nyitott erekoporsóban tették ravatalra a holttestet és a közönség, különösen a nők, ezrével tódult a gyászháza, mert híre futott, hogy pompás toalettbé öltöztették a ragyogó szépségű filmszínésznőt és ráadták prémes felöltőjét is, amelyet nemrégén vásárolt 36.000 dollárért. Így akarták elhamvasztani, de valószínűleg hozzátartozói kívánták, hogy a báli belépőt kimélik meg az enyészettől, mert közvetlenül a koporsó lezárása előtt a drága felöltőt levették a holttestről.

A velikibecskereki francia—jugoszláv klub az idén három tanfolyamot rendez a francia nyelv elsajátítására és pedig: 1. kezdők, 2. haladók és 3. a kereskedelmi szakmában működők részére egy speciális francia kurzust. Jelentkezni lehet hétfőn és csütörtökön délután egyengetve héttől hét óráig a francia klub helyiségében a vármegyeháza földszinti 48. sz. szobájában bezárólag október 10-ig. A tanfolyamok október 15-én kezdődnek és jövő évi április 15-ig tartanak. Részvételi díj havi 40 dinár, diákoknak havi 30 dinár.

* Vas- és fémöntvényeket Krausz-nál, Veliki Becskerek. — Telefon szám 329.

A bányási buza és liszt dalmát piaca veszélyben.

Életbe kell léptetni az új behozatali vámtételeket.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskerek, szept. 29.

Az olaszországi buza, főleg azonban a liszt oly nagy mértékben özőnik be a dalmát tengerparti vidékre, hogy veszélyes konkurenciát jelent a belföldi árunak. A vajdasági termények ugyanis a vasúti tarifa drága volta miatt meglehetősen magas áron kerülnek Dalmáciában forgalomba, úgy hogy a rövidebb uton, főleg olcsó tengeri uton oda-kerülő olasz áruval kemény versenyt kell megvívniuk, hogy megállhassák helyüket a passzív területek piacán. Mivel a közlekedésügyi minisztérium mindeztideig nem szállította le oly mértékben a vasúti teheráru-tarifát az ellátatlan országrészekbe irányított buzaszállításokra, amely a belföldi termények versenyképességét biztosítaná, az érdekeltek az új behozatali illetékek életbeléptetésétől várják érdekeik hathatósabb megvédését. A minisztertanács előtt fekvő tervezetben ugyanis az olasz liszt ré-

szére oly magas behozatali díjtételeket állítottak be, amelyek meglehetősen mértékben csökkentik a belföldi áruval szembeni verseny lehetőségét és így könnyen piacot teremthetnek a belföldi buzáknak és lisztnek. Mivel a készülő vámtételekről tudomást szerezték az érdekeltek olasz cégek is, az utolsó napokat felhasználva még — amikor a régi vámtételek mellett exportálhatnak — szinte elárastják a dalmát partokat áruval és sietve megöltik raktáraikat. A rohamos importálás egyre tart, azért szükség volna még idejében gátat vetni az olasz cégek spekulációs törekvéseinek. A becskereki kamara, amely a hazai malomipar érdekében már annyiszor interveniált, ezuttal kezébe vette az ügyet és sürgős előterjesztéssel fordult a kereskedelemügyi és pénzügyminisztériumhoz és kérte, hogy a minisztertanács előtt fekvő vámtarifát mielőbb léptessék életbe.

A legyőzött államok katonai ellenőrzése.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Genf, szept. 28.

A népszövetségi tanács záróülésén foglalkozott a legyőzött katonai ellenőrzésének kérdésével. Az ülésről a következőket sikerült megtudni:

A tanács elfogadta az angol javaslatot a legyőzött államok ellenőrzésének szervezéséről. Elhatározták, hogy az ellenőrző-bizottságokat

a Népszövetség tanácsában képviselt államokból megalakítják.

Az ellenőrzést akkor hajtják végre, ha valamely ország azt a tanácstól kéri. A tanács erről egyszerű szótöbbséggel határoz. Ha a kéresem helyt ad, az állandó katonai bizottságot és az előre kijelölt vizsgáló-szerveket kiküldi az ellenőrzés megkezdésére.

A francia—jugoszláv-klub újonnan jelentkező tagokat felvesz hétfőn és csütörtökön este egyengetve hét és hét óra között a klub helyiségében, a vármegyeháza földszinti 48. számú szobájában. Az évi tagsági díj 60 dinár, beiratási díj egyszerűsmindenkora 10 dinár. Diákok 30 dinár tagdíjat fizetnek. A klub szépségszámú és jól válogatott könyvtárral rendelkezik és ezenfelül több francia napilap, hetilap és folyóirat áll a tagok rendelkezésére. A klub helyiségei naponta nyitva vannak délután 3 órától este 8 óráig.

Demokrata-párti konferencia Pancevón. Pancevóról jelentik: A demokrata-párt október 12-én konferenciát tart Pancevón, amelyen több országgyűlési képviselő is résztvesz.

Diplomaták látogatása Pancevón. A napokban magas vendégeket látott vendégül Pancevo városa. Beográdból két francia monitoron mintegy ötven külföldi diplomata és más előkelőség érkezett Pancevóra, hogy megtekintse a várost. A vendégek között volt a francia, belga és lengyel követ, az amerikai követség titkára, a francia követség kabinetfőnöke és a diplomáciai kar számos személyisége. Este a pancevoi francia—jugoszláv klub bankettet rendezett tiszteletükre. A vendégek éjjelkor hagyták el Pancevót és hajón visszatértek Beográdba.

Kicsérélők a sineket a zágreb—beográdi vonalon. Hivatalos jelentések szerint elrendelték, hogy a beográd—zágrebi fővonalon a sinek

kicséréltessenek. A szükséges munkálatokkal a luxemburgi vasgyárat bízták meg.

Kövess altábornagy temetése. Budapestről jelentik, hogy Kövess altábornagy holtteste Budapestre érkezett. Gönyüig egy osztrák tiszti küldöttség, onnan honvéd őrszolgálat kíséri a koporsót. A temetés hétfőn délután lesz a tiszti kaszinóból. Kövessnek a főváros disztrikét adományozott a Kerepesi temetőben Simonyi öbester és Görgey szomszédságában. A temetés szertartást Rafay evangélikus püspök végzi.

D'Annunziónak uszó palotát és gyönyörű gőskákat ígérnek a japánok. Újabb hír D'Annunzióról. A japán kormány levelet intézett az isteni Gabrielehez, amelyben vendégnek hívja meg Japánba. A római Tribuna közli ezt a meghívást, amelynek külön érdekessége, hogy a japán kormány az olasz költőnek uszó palotát ajánl föl lakóhelyül, ahol az élet számos gyönyörű gősa tené elviselhetővé D'Annunzió állítólag még nem határozta el magát az utazásra.

Rablóvilág Bukarest mellett. Bukarestből jelentik: A főváros környékén az utóbbi időben valóságos rablóvilág keletkezett. Békés utasokat, falusi gazdákat rabolnak ki, most pedig azzal próbálkoztak meg, hogy a fővárostól nem messze fekvő Barzesti nevű birtokon a mezőn fekvő gabonát elvigyék és elszállítsák. A két szekérrel érkezett hat rablót azonban észrevették Csikós András és testvére éjjeli örök Mikor a rab-

lók az örököt közeledni látták, revolvereikből többször rájuk lőttek, de golyóik célt tévesztettek, majd szekereikre ülve, elhajtottak. Csikós András serétes puskájából utánuk lőtt és sikerült egyiküket fejben találnia, úgy, hogy az a szekérről leesett. A többiek elmenekültek. A sebesültet beszállították egy bukaresti kórházba, s valomása alapján a rendőrség nyomoz a többi rabló után.

A temesvári német főkonzul intervenciója egy film ügyében. Temesvárról jelentik az alábbi érdekes esetet. Haas Agost temesvári német főkonzul interveniált a primárián azziránt, hogy a városi mozgóképszínházak ne adják elő a már eleve hirdetett „Az apokalipszis négy lovasa” című filmet, mert annak németellenes a tartalma. Ugy hírlik, hogy ennek a filmnek Németországot gyalázó részleteit már törölték, a városi mozgóképszínházak igazgatósága azonban a német főkonzul kérése folytán elhatározta, hogy a filmet előadása előtt újból cenzurázza, nehogy a temesvári német lakosság sörte érezze magát általa.

Novemberben nyitják meg a tomasováci Temes-hidat.

Ünnepi formák között adják át a forgalomnak.

Becskerek, szept. 29.

A Tomasovác községnél lévő Temes-hid a környék áruforgalma szempontjából nagyfontosságú közlekedési út volt. Ezen át bonyolították le ugyanis a Vrsac vidéki szőlő és borszállítást, de jelentékeny mértékben a buza transzportálást is. A Becskerek környéki falvak közül azok, amelyeknek nincsen vasútállomásuk, jóformán ezen az uton továbbították vagy kapták a szükséges terményeket és árucikkeket. A hid forgalmára jellemző, hogy kora reggeltől késő estig egyik kocsi csaknem a másikat követte. A csaknem szüntelenül tartó használat folytán a hid annyira megrongálódott, hogy a rajta való közlekedés életveszélyessé vált. Hogy az esetleges szerencsétlenségeket, vagy anyagi veszteségeket elkerüljék a hatóságok elrendelték a hid lezárását, ami az utasításoknak megfelelően meg is történt.

A javítási munkálatok jó ideig késtek, mivel vitás volt a hid tulajdonjoga s így sem a község, sem a járás, sem a megye nem mutatott hajlandóságot a felmerülő költségek fedezésére. Hosszas tárgyalások után végre is a hatóságok abban állapodtak meg, hogy a járás, a megye és Becskerek város közösen viseli a kiadásokat, amivel a régóta húzódo nagy probléma meg is oldódott.

A hid helyreállítása körüli munkálatok azóta már serényen folynak s máris előrehaladott stádiumba kerültek. A jelek után itélve még két hónapig terjedő munka vár elvégzésre, úgy, hogy a generális javítás befejezése november hó második felére várható. A költségek az eredeti előirányzatnál némileg magasabbra összegre rúgnak, amelyben 483 500 dinárt tesznek ki.

A teljesen újjaépített Temes-hidat ünnepélyes formák között nyitják meg újra. Az ünnepségre az építészeti minisztériumot is meghívták, mely egy magasrangú tisztviselővel képviselteti magát. Képviseltetéséről gondoskodik azonkívül a vármegye és Becskerek város is, amelyek a költségekhez — mint említettük — szintén hozzájárultak.

M
Chr
meste
hat
svédte
Az
szana
épüle
meleg
szobá
A ta
azonki
száma
Gyerm
külön
Fejlőd
része
Tari
egyen
lapoda
Jelen
tóriumi
Freund

Röv
nyel

A ha

— A

A kö
mint is
pitotta
nak ide
alatt az
a vagon
rendelet
nust ki
minde
magas
den eg
után.
Kivételt
esik a h
rendelet
kötelező
kirakás
sem e g

A kö
goru ren
voltak a
boesatot
ben nem
adására
lyok ma
nyos ol
figyelen

A be
ipar-
engedve
tesz az
érdekebe
beadvány
miniszter
ho y a
szóló hat
jelentleg
is huszo
indokolás
kö bees
sokszor
az erede
beül s ig
meltányos
óras ter

Nagyra
jóismer

Tóth A
becskere

Modern vivóterem.

Christián Jenő, okleveles vivó-mester október hó 1-től kezdődő hat hónapi időtartamra vivó- és svéd torna-tanfolyamot nyit.

Az új vivóterem a dr. Kleits-féle szanatórium udvarán épült különálló épület, a teremből közvetlen nyíló meleg fürdőre berendezett fürdőszobával és mellékhelyiségekkel.

A tanfolyam anyaga tör és kard, azonkívül gyermekek és felnőttek számára egyaránt svéd gimnasztika. Gyermekeknek és hölgyeknek külön törvívóórák és svéd tornaórák. Fejlődésben visszamaradt gyermekek részére gyógy gimnasztika.

Tanfolyami idő egész napon át, egyenként vagy csoportban, megállapítás szerint.

Jelentkezni lehet a Kleits-szanatóriumban, Christián tanárnál és Freund Györgynél, a főutcai üzletben.

Rövid a vagonküldemények kirakodási határideje.

A hat óras terminus meghosszabbítását kéri.

— A „Toronto” tudóstól. —

Becskekerek, szept. 29.

A közlekedésügyi minisztérium — mint ismeretes — hat órában állapította meg a vagonok kirakodásának idejét, vagyis a címzettnek ez alatt az idő alatt kell gondoskodnia a vagonrakomány elszállításáról. A rendelet, amely ezt a rövid terminust kikötötte, nem ismer kivételt, minden további óráért, sőt percért magas álláspénzt kell fizetni minden egyes áruval megrakott kocsi után. Még az ebédidő sem képez kivételt, ha az történetesen beleesik a hat órai határidőbe, a drákói rendelkezés ekkor is könyörtelenül kötelező s az álláspénzt késedelemes kirakás esetén ilyen indoklás mellett sem engedik el.

A közlekedésügyi miniszter szigorú rendelkezése miatt napirenden voltak a panaszok. A rendelkezésre bocsátott rövid terminus sok esetben nem volt elegendő az áru kiadására, másszor meg olyan akadályok merültek fel, amelyeket méltányos elbánás esetén feltétlenül figyelembe kellene venni.

A becskekerek kereskedelmi és iparkamara a tömeges panaszoknak engedve, elhatározta, hogy lépéseket tesz az anomáliák megszüntetése érdekében. A tegnapi nap folyamán beadványt intézett a közlekedésügyi minisztériumhoz, amelyben kérte, hogy a vagonrakományok átvételére szóló határidőt hosszabbítsa meg s a jelenlegi terminust tolja ki legalább is huszonnégy órára. Kérelmének indoklásában kifejtette, hogy a köbes munkaszünet, ünnep miatt sokszor lehetetlenné válik a kirakás az eredetileg megjelölt határidőn belül s így feltétlenül szükséges és méltányos is volna, huszonnégy óras terminus megállapítása.

Nagyrabesült íz. ügyfeleinek és jóismerőseinek, valamint hozzátartozóknak ezuton kíván

boldog újévet

Tóth A. hangszerkészítő, Veliki-becskekerek (a betegségyelőpénztárral szemben)

A szusáki kikötő jelentősége közgazdasági életünkre.

Becskekerek, szept. 29.

A „Zagreber Tageblatt” legutóbbi számában azt a hírt közölte, hogy Sztanojlovity Sándor, a becskekerek kereskedelmi és iparkamara titkára szeptember 14-én tárgyalásokat folytatott a szusáki polgármesterrel és kereskedőkkel a Szusákon át való behozatal és kivitel tárgyában. Munkatársunk felkereste Sztanojlovity Sándor kamarai titkárát és a zágrebi lap hírére hivatkozva, bővebb információkat kért a tárgyalások lefolyásáról és eredményéről. Sztanojlovity titkár készséggel tett eleget kérésünknek és a következőket mondotta el:

Megakarván ismerni a minket közelebbről érdeklő felső adriai közgazdasági viszonyokat, leutaztam a quarneroi öbölbe, hogy a helyszínen tanulmányozzam azokat.

Különösen a szusáki, fiumei és trieszti kikötők mostani forgalma érdekelt, melyről alig tudunk megbízható képet nyerni. Mielőtt a szusáki kikötőt megszemléltem volna, a városi tanács termében konferenciára hívtam össze az export- és importőröket. Az értekezleten, amelyen Kucsity Juraj polgármester elnököl, többek között résztvett Cseligoj révkapitány, Durbesity Bogdán, az Adriai tengerhajózási társaság igazgatója, Mikulicity, az Export-Import R.-T. igazgatója, Kremisir Milán, épületfa és faszén export cég vezetője és Turina Szretykó, gabona- és liszt kiviteli és behozatali vállalat igazgatója és a szusáki gyárosok szövetségének a titkára.

A kérdés, mely legjobban érdekelt, az volt, miképpen lehetne a vajdasági gabonát és lisztet Szusákon és azon át Dalmáciába és külföldre passzizni. Kucsity Juraj polgármester, akit Szusák fejlődésében oroszlanrészt illet, mert mint Bakar város volt tanácsnoka, tudja és érzi, hogy egy helységet csak jól felfogott közgazdasági politikával lehet felvirágoztatni, megígérte a legmesszebbmenő pártfogást az esetben, ha a bánátiak Szusákon át szándékoznak orientációt keresni. Mi több, nagyon megörülne, ha mihamarább hozzáfognánk tőkénk megszervezéséhez és azt Szusákon keresztül felgyújtott kereskedelemmel használnánk ki. Hangoztatta azt is, hogy helyesnek tartja, hogyha a bánátiak tranzitoraktárakat állítanának fel, melyek igen csábító jövődelmet biztosítanának.

Nekünk vajdaságiaknak Szusák nagy fontossággal bír. A gabona és liszt szállítására a legtermészetesebb út Szusákon át vezet. Pillanatnyilag képtelenek vagyunk Dalmáciában és a horvát tengerparton gabonában, de különösen lisztben versenyre kelni az olasz konkurenciával, mert az olaszok a lisztet sokkal kisebb szállítási költség mellett vámmentesen hozzák be, azonkívül az olasz kiviteli cégek két

hónapos hitelt engednek hat száza lék mellett, amit a mi malmaink és kereskedőink, az itt uralkodó magas kamatláb miatt, nem tehetnek meg.

Véleményem szerint azonban ez az állapot nem sokáig tarthat, remélem, hogy a közlekedésügyi miniszter eleget tesz a kamarák előterjesztéseinek és a passzív területekre irányított gabona- és liszt-neműekre annyira le fogja szállítani a vasuti tarifát, hogy kiszorítjuk az olasz konkurenciát.

Háboru előtt az összes magyarországi exportalmok képviselve voltak Fiumében és mi sem tehetnénk mást, mint képviselőket elhelyezni Szusák kikötőjében.

Ami a Szusákon át való gyarmatáru behozatalát illeti, arról csak akkor lehet érdemlegesen szó, ha Szusákon is olyan import cégek alakulnak, mint amilyenek ma Triestben fennállnak, amire a kikötő kibővítése után remény is lehet.

A szusáki kikötő jelenleg rendkívül forgalmas. Folyó hó 12-én volt a kikötő létezése óta a legnagyobb forgalom, amikor is hét nagy hajó 35.000 tonna árut rakodott ki, illetve be. Ezen a napon a kikötő teljesen le volt foglalva s aligha férhetett volna el még egy nagyobb hajó. A kikötő szűk volta miatt tervezték, hogy a Braidica teret kiépítik.

Az exportot illetően, főleg építkezésekhez szükséges faanyag kerül kivitelre, amelyet Franciaországba, Olaszországba, Görögországba, Algírba és Palesztinába irányítanak. Naponta átlagban mintegy nyolclevan vagon szállítanak le Szusákon át, a békebeli százhuszszázharminc vagonnal szemben. A behozatali cik — az angol köszén, melyből mintegy háromezer vagonot raknak ki évente.

A határt nagyon szerencsétlenül állapították meg és jelölték ki. A Baros-kikötőnél például a határt jelző falak közvetlenül a hársorok mellett húzódnak el, úgy hogyha a vigyázatlan fiumei cselédeány leejti — például — munkaadója lakásának ablakából a törlőrongyot, az már jugoszláv területre esik és visszahozatalára voltaképpen vámkezelés volna szükséges. Szusák és Fiume bár közigazgatásilag külön-külön város, földrajzilag egy s ezért semmiesetre sem helyes a két egymásralt helységet egymástól elszakítani. Szusákból fekvésénél fogva nehéz világkikötőt varázsolni, a fiumei modern kész kikötőt pedig bonyolult vámkezelése miatt nem szívesen használják.

Mindkét város személyforgalma nagy. Határátlépési igazolvánnyal naponta x-szer is átrándulnak Fiuméba vagy viszont Szusákba, sőt kölcsönösen egymás korzóit, templomait, színházait, sőt iskoláit is látogatják. Az áruforgalom ellenben,

az elenyészően csekély csempészeten kívül, minimális.

Fiume rendkívüli módon visszaesett. Nagy gyártelepei, közöttük a torpedó gyár, üzemen kívül vannak. A kikötőben három nap alatt mindössze egy hajót láttam kirakni szénrel és egyet berakodni horvát épületfaanyaggal. A mai forgalmat tehát össze sem lehet hasonlítani a háboru előtti forgalommal.

Ha kormányunk az Adriai tengerhajózási vállalatot — mint azt a magyarok tették annak idején — kedvezményben részesítené, akkor még az olaszországi hajózási vállalatok is kiszorulnának vizeinkről.

Triestben való tartózkodásom alatt szintén csak egy vagy két kisebb hajó kirakodását figyeltem meg, ami annak a bizonyítéka, hogy a trieszti kikötő sem játsza azt a szerepet, amelyet a háboru előtt betöltött s hogy nem elégíti ki az olasz kormány ama várakozását, hogy az utódállamok tengerentúli szállításai Triestben át bonyolításának le. Érdemlegesemre a trieszti kereskedők egykedvű közlegyűléssel informáltak az állapotok tarthatatlanságáról. Jelenleg még Triest uralja a gyarmatáruimportot az SHS. állam felé, de Szusák és Gruzs (Ragusa) kikötőjének kibővítése után ez a kereseti forrás is kiesik a trieszti kezéből.

Szusákra visszatérve, szükség volna vasuti állomásának kibővítésére, a kikötőben lévő utak és a csatornán átvezető hidak kijavítására. Ezeket kívül szükség volna az elektromos emelő-darukat üzembhelyezni és a braidicai teret mielőbb kikötővé kiépíteni, ha épen csak ideiglenesen is — faból.

Mellesleg említem meg, hogy a fiumei, illetve trieszti áras 25-30%-kal maradnak alatta a mi piaci árainknak. Például egy pár ciro 120-130 dinárral olcsóbb mint itt.

Sport

A vojvodina atlétikai alszövetség bajnoksága. Szombat. Sulydobás nők részére: 1. Jovanovity (BSK) 7 03, 2. Zsvojanovity (BSK) 6 28, 3. Perity (Obility) 6 22.

Diszkosz nők részére: 1. Ampermann (BSK) 22 58, 2. Popovics (BSK) 20 23, 3. Kikity 15 64.

1500 m. futás (bajnoki): Dadyty (ZSK) 4 p. 42 1 mp., 2. Miatov (ZSK), 3. Tangel (Kikinda).

Magasugrás (bajnoki): Teleszko (ZSK) 160 cm., 2. Gavrilov (Obility) 145 cm., 3. Turinszki (Obility) 135.

Vasárnap. 60 m. síkfutas hölgyek részére: 1. Popovics 8 8 mp., 2. Perity.

Magasugrás nők részére: 1. Ampermann 130 cm.

Távolugrás nők részére: 1. Popovics 4 65, 2. Perity 3 71.

Sulydobás (bajnoki): Ambrózy (ZSK) 13 58, 2. Ivanovity (ZSK) 12 60, 3. Turinszki 11 32.

100 m. futás (bajnoki): Szenesi

Schicht



Schicht-szappan

a „Szarvas”-védjeggyel
időt és pénzt takarít meg.

875b

A Schicht-szappannal való egyszeri bekenés három szori közönséges szappannal való bekenést pótol.

(Obility), 2. Reisz (Kadima), 3. Spitzer (Kadima).

Távolgrás (bajnoki): Teleszko 5'95, 2. Hirschenberger (Kadima) 5'54, 3. Stakity (Obility) 5'12.

800 m. (bajnoki): Schenk (Kadima) 2 p. 25'6 mp., 2. Dady, 3. Tangel.

200 m. (bajnoki): Reisz 25 mp., 2. Spitzer, 3. Nedocsin (Obility).

Diszkosz (bajnoki): Ambrózy 42'69, 2. Ivanovity 35'78, 3. Turinszki 31'60.

5000 m. (bajnoki): Miatov 19 p. 18'6 mp., 2. Kortavics (Sumadija), 3. Dániel (Kadima).

400 m. (bajnoki): 1. Nedersen, 2. Reisz.

4x100 m staféta (bajnoki): 1. Obility 2. Kadima A) 3. Kadima B.

Hazena. Szombat: BSK—Obility 26:3 (13:1). Vasárnap: 28:1 (16:0).

Zseljeznicsár pálya Zseljeznicsár—Kadima 5:0.

Az Aller képes családi lapja a legmodernebb és legérdekesebb il-

lusztrált lap. Igazi családi lap, emellett azonban friss ötletű, az egész világ érdekességeit, az emberiség minden problémáit felölölő ujság. A komoly gondolkodó férfi, az asszony egyaránt talál benne magának való témát, emellett a gyermekvilág tudásszomját és érdeklődését is szolgálja. Nagy, negyven oldal terjedelmű lap, száznál több illusztrációval, köztük sok szép színes érdekes képpel. Tartalma mindent felölöl. Számos érdekes elbeszélést, sok tudományos cikket s emellett kacagató illusztrált amerikai stílusú humort is nyújt. Minden tekintetben figyelmre méltó páratlan illusztrált lap ez, amely gazdag tartalmához és nagy terjedelméhez képest a legolcsóbb képes ujság. Az ára mindössze 10 dinár. Eddig 19 száma jelent meg a lapnak egyre fokozódó érdeklődés mellett. A lap kapható az Orientnél s ugyanitt raktáron megszerezhetők a lap összes régebbi számai, úgy hogy akinek valamelyik szám hiányzik, az Orientnél bármikor megkaphatja. Ismételtlen ajánljuk a lapot mindenki figyelmébe.

Értesítjük

a n. é. közönséget, hogy Ljubomir Brkity ur junius hó 1-én megszűnt tisztviselőnk lenni s ezért nincsen feljogosítva cégünk nevében semmiféle ügyletet kötni, sem megbízásokat folytatni, avagy befejezni.

Zemljoradnik Földmívelési Gépgyár Rt.

Opšt. Poglavarstvo u Staroj Ečki. Broj 1911/924. 1078

Objava.

U opštini Staroj Ečki prodavaće se 2-og oktobra 1924. g. na javnoj dražbi kod opštinske kuće pre podne u 9 sati 7 komada škartovanih nerasta.

Detailjniji uslovi kod opštinskog poglavarstva. U Staroj Ečki, 25. sep. 1924. g.

T. Jorgović Jovan Magdal beleznik. knez.

Egy elszámoló vendéglős

kerestetik vidékre. Szerb nyelv tudása feltétlenül szükséges.

Eladó házak, szőlők.

bérbeadandó földek azonnali átvétellel, illetőleg beköltözéssel. 1977

Bővebbet PIKING ügynöknél.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál, Veliki Beeskerek.

DARABOS MÉSZ

mm-ként és vagonvételnél közvetlen az égetőből azonnal szállítható ismét

Özv. Guttman Jakabné és Fiai veliki becskeréki cég által (Zsitni trg).

Beocsini portland és az összes építési anyagok (cementlapok, mükölapok, vályuk, csövek, lépcsők is), surlahomok, stukaturnád, elszigetelőlemez, fedéllemez, alabastromgipsz, kavics, szintén kaphatók. 1948

Hosszabb külföldi tanulmányutamról visszaérkeztem és a legújabb

BÉCSI ÉS PÁRISI KALAPMODELLEKKEL

állók a t. hölgyközönség rendelkezésére.

K. Kovács Tilly női kalapszálonja Szokolszki kelj 14.

Boroskorsók és fagyalttartók



minden nagyságban kaphatók

Beno József

üvegkereskedőnél V. Beeskerek (a nagyhid mellett). 1958

Állandóan raktáron van és kívánságára házhoz szállítjuk a következő napilapokat és folyóiratokat:

Table listing various newspapers and magazines in multiple languages (Szerb, Francia, Magyar, Angol, Német, Olasz, Divatlapok, Időszaki füzetek) with their respective prices.

Árak dinárban értendők. (V. = vasárnapi szám.) Ezekon kívül kívánságra bármely napilap és folyóirat nálunk eredeti áron kapható.

„Orient“

hírlapterjesztő vállalat V. Beeskerek, Aleksandrova u. 5.

Hirdetéseket felvesszünk eredeti kiadóhivatali áron a világ bármely lapja részére. 1458

A Torontái Agrárbank R-T. 1923. évi zárszámadása.

Mélegszámla 1923. évi december hó 31-én.

Vagyon: Pénzkészlet a pénztárban 97336'11. Pénzügyintézeteknél elhelyezve 101000'-. Gírószámla a Narodna Bankánál 17097'30 = 215433'41. Leszámlított váltók 186335'75. Törlesztéses jelzálogköcsönök 15785'91. Letétek 42825'-. Intézet híz 36012'02. Veliki becskeréki ingatlan 2497'78. Nagyszentmiklósi birtok 534277'64. Értékpapírok és függő kamatai 93812'81. SHS kincstári bonok 32608'32. Aru, fa, gabona-, gép- és patkáninosztályaink áru és áruköveteléseik 1379916'05. Letár, beszerzések és anyagraktár 40062'50. Átmeneti tételek 800'-. = 2580367'24. 1923. év vesztesége 323021'12. Összesen: 2903388'36 dinár.

Teher: Részvénnyitke 375000'-. Tartalék 111131'50. Intézet híz értékesítőkésnési tartalékalapja 7353'23. A háboru folytán kétes követelések tartalékalapja 5000'-. Értékpapírok árfolyamértékcsökkenési tartalékalapja 5000'-. Takarékbetétek 1438936'48. Visszleszámitolás 152900'-. Engedményezett törlesztéses köcsönök 15932'84. Óvadékok 42825'-. Folyószámlai tartozások 509971'31. Hitelezők 158800'-. Fel nem vett osztalék 1'646'-. Átmeneti tételek 18892'-. Összesen: 2903388'36 dinár.

Veszteség- és nyereségszámla 1923 dec 31.

Veszteség: Kamatok: Jelzálogköcsönök, kötelezvények, visszleszámitolás és különfélék után 52037'23. Takarékbetétek után 132456'60 = 184493'83. Töke-kamatadó 13245'66. Adók 53067'-. Tisztíftetések és lakberek, drágasági pótlékok, üzleti költségek, adományok és házbér 203511'29. Áruvesztés 251064'44. Összesen: 705382'22 dinár.

Nyereség: Nyereségáthozat 1922. évről 2006'05. Kamatok, áruosztály, gabonaosztály jövedelme, intézeti ház és ingatlanok utáni bérjövödelmek, jutalékok, értékpapírkamatok 380355'05 = 382361'10. Veszteség 323021'12. Összesen 705382'22 dinár.

Veliki becskerék, 1923 december 31.

Az igazgatóság.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk:

A felügyelő-bizottság.

Eladó lakóház és telek

Gyura Jaksityeva (Petőfi) u. 20 sz., közvetlen a vágóhid mellett lévő ház, mely alkalmas magánosoknak, esetleg földműveseknek, azonnal olcsón szabadkészből, más városba való elköltözés miatt eladó. Ugyanott van egy üres telek, mely építkezésre alkalmas.

Bővebbet ugyanott. 1974

Egy cserépegetőmester.

ki a cserépegetés minden ágában jár-tas, bármily kemence legyen az, 30 évi gyakorlattal és kellő nyelvismerettel, azonnali belépésre ajánkozik. 1976 Bővebbet PIKING ügynöknél.

Fűszerüzlet

uj lakóházzal, nagy községben eladó. Azonnal átvehető. Bega-hirdető Veliki becskerék, a főpostával szemben.

Méhes

40 család, téli mézkészlettel, felszereléssel, egészben vagy részben eladó. Komplet fűszerüzletberendezés, különféle butorok eladók. 1953 Bega-hirdető Veliki becskerék, a főpostával szemben.

Kiadja Pleitz Fer. PÁL